І чужому научайтесь,
і свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 5. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го СІЧНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 9, 1965 No. 5. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 8-го січня 1964

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ЛИНДОН Б. ДЖАНСОН 7го СІЧНЯ переслав Конґресові свою програму в справі здоров'я американського народу, згідно з якою старші особи понад 65 років мали б діставати шпитальну опіку в рамах соціяльного забезпечення. Крім того Президент пропонує, щоб за федеральні фонди побудувати районові лікарські центри, в яких можна б лікувати такі жахливі недуги, як пістряк, недуги серця та параліч. Уряд мав би давати частину фондів на те, щоб могли діяти академічні школи, в яких вишколюються лікарі й дентисти.

КОНҐРЕС СТВЕРДИВ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ ЛИНДОН Б. ДЖАНСОН і віце - президент Гюберт Г. Гомфрі були вибрані згідно із зобов'язуючими законами. Конґрес зробив це 6-го січня, коли урядово перераховувано голоси електорів, які 14-го грудня голосували на кандидатів на президента і віцепрезидента в стейтових столицях. Числення голосів відбулося з традиційними парадами в присутності обидвох Палат Конґресу. Присутні були: спікер Палати Джан МекКормек і тимчасовий президент Сенату найстарший віком сенатар Карл Гейден.

ВІЙСЬКОВИЙ ЛІТАК ДАВНІШЕ ТФХ (ТЕПЕР Ф-111) може під час лету складати крила, щоб цим способом збільшити свою швидкість до 1 665 миль на годину, це значить, що тоді цей літак зможе летіти із швидкістю три рази більшою від швидкости звуку. Літак ф-111 6-го січня під час пробних летів так стягнув був свої крила, що кут між крилами і корпусом літака становив 16 ступенів. Пізніше він розпустив свої крила, збільшивши кут до 72 ступенів. Цей літак випробовувала фірма Дженерал Дайнемікс.

ДІРКСЕН І ФОРД ПЛЯНУЮТЬ НОВУ РЕСПУБЛІКАНСЬКУ РАДУ, яка була б широкою організацією Республіканської партії та мала б представників всіх партійних угруповань. Сенатор Діркcен є головою республіканської меншости в Сенаті, а конґресмен Форд очолює республіканців в Палаті Репрезентантів. Нова партійна організація існувала б поруч Крайового Комітету, Товариства Губернаторів і Сенатсько-Палатньої Конференції, але в ній були представники цих партійних організацій, а крім того ще представники від стейтових партійних комітетів.

ПОСТІЙНІ ПЕРІОДИЧНІ ЛІКАРСЬКІ ОГЛЯДИНИ — (так звані „чекап") зменшували б число неконечних смертельних випадків, твердить автор статті в „Аналах внутрішньої медецини" органі Американського Лікарського Коледжу. Лікарі переводили досліди і ствердили, що періодичні лікарські оглядини в 51% виявляли недугу, від якої пацієнти могли б були померти, і цим способом вможливлювали лікування. Але з цього не виходить, що в 49% лікарі не знаходили недуг в пацієнтів. Деякі пацієнти вмирали в різних випадках, що не були у зв'язку із їхнім станом здоров'я, а деякі не бували в лікаря понад два роки.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЕКСПОРТ тВ ЛИСТОПАДІ 1964-го року знов збільшився на 2% в порівнянні із жовтнем минулого року і становив $2 184 000 000, в жовтні — $2 134 300 000. В порівнянні з листопадом 1963-го року експорт ЗДА збільшився на 14%. В річному відношенні експорт в листопаді 1964-го року приносив $25 126 000 000, а в 1963-му році — $22 358 000 000. Річне відношення дістаємо таким способом, що число з одного місяця множимо через 12. Імпорт в 1964-му році має винести коло — $18 500 000 000, так що надвишка виносила б в цьому році майже $7 000 000 000.

У СВІТІ

РІШЕННЯ ІНДОНЕЗІЇ щодо виступу з Об'єднаних Націй — про що ширше в окремій новинці — приписують виключно впливам Комуністичного Китаю. Звертають увагу, що 27 листопада 1964 р. несподівано прилетів був до Джакарти, столиці Індонезії, комуно-китайський міністер закордонних справ, маршал Чен-І. Про хід і вислід тодішніх нарад не подано ніякого комунікату. За найважливіший момент в отому рішенні Індонезії коментатори вважають знехтування нею заклику Москви, щоб вона цього не робила: Індонезія — як і Об'єднана Арабська Республіка — свої великі збройні сили завдячує Москві.

ПАПА ПАВЛО VI, прийнявши в минулий четвер 7 січня ц. р. акредитованих при Апостольській Столиці закордонних дипломатів і вислухавши звернення з новорічними бажаннями їхнього декана, бельгійського амбасадора барона Проспера Пасвіка, виголосив без попереднього приготування промову французькою мовою, в якій знову підкреслив своє стурбування існуючими небезпеками для світового миру.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА буцім-то рішила вступити у безпосередні переговори із Східньою Німеччиною — спершу про торговельні, культурні й комунікаційні взаємини — з остаточною ціллю на оці — договоритись до з'єднання Німеччини. Совєти віддавна стали на становищі, що з'єднання Німеччини є „внутрішньою справою" „двох Німеччин". Тому західньо-німецький уряд хоче, щоб його розмови з східньо-німецькими комуністами відбувалися під авспіціями чотирьох великодержав, особливо ж Америки.

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ОБОРОНИ, Деніс Гілі, заявив, що справа створення нуклеарної потуги Атлантійського Союзу (НАТО), до якої належала б британська нуклеарна збройна сила, частина американських атомових підводних човнів і ракет та морська фльота з різнонаціональною залогою і ракетами „Поляріс", є тепер предметом „спокійних і приязних дискусій". Британія не сподівається, щоб в 1965 році встановлено будь-яку зміну в командному стані НАТО. Вона вважає теж, що американський проєкт про атомову морську фльоту з різнонаціональною залогою практично „похоронений".

ІНДІЯ заведе з початком лютого цього року харчові картки в своїй столиці, 3-мільйоновому місті Ню Делі. Обмежений продаж харчів стосуватиметься трьох основних продуктів харчування індійців: муки, рижу і цукру. Видадуть 700.000 родинних карток, що їх прийматимуть в 830 міських крамницях. Подібні харчові картки заведено вже в містах Калькуті і Мадрасі.

Спроба завести харчові картки в Кералі скінчилась невдачею: адміністрація не могла дати собі ради з бюрократичною формалістикою та опанувати чорний ринок. У Ню Делі ціни на харчі пішли страшенне вгору.

КИТАЙСЬКІ КОМУНІСТИ проголосили недавно, що володар Тибету Далай Ляма, який перебуває на еміґрації в Індії, це „зрадник", який не має права очолювати буддистської Церкви в Тибеті. Тепер вони назвали „зрадником" також Панчема Ляму, якого комуно - китайські окупанти Тибету залишили були тимчасово, як голову нібито автономного правління в Тибеті. Китайські комуністи переводять в Тибеті політику геноциду.

ОПІКА НАД ЗДОРОВ'ЯМ — ПЕРША В ПРОГРАМІ ДЖАНСОНА

Президент Л. Б. Джансон

Вашингтон. — Президент Джансон 7-го січня переслав обидвом Палатам Конґресу окреме звернення, в якому представив свою програму про опіку над здоров'ям американського народу. В політичних колах сподіваються, що цьогорічна здоровна програма Президента буде схвалена, бо збільшилося число тих конґресменів, які є прихильні так званій медичній опіці, яку уряд президентів Кеннеді та Джансона вже тричі предкладали Конґресові. Головні точки цієї програми є такі: 1) Шпитальна опіка для тих, що скінчили 65-ий рік, в рамах соціяльного забезпечення. Але при соціяльному забезпеченні має бути окремий фонд для шпитальної опіки. Це зроблено на те, щоб видно було, що опіка над старшими не відбувається коштом старечих пенсій, чого в минулих роках боялися деякі конґресмени і тому голосували проти урядового проєкту. Ця зміна у фінансуванні медичної опіки спричинила те, що голова Палатної Комісії Способів і Засобів конґресмен Вілбур Д. Міллс підтримуватиме цьогорічний урядовий проєкт. На фонд шпитальної опіки складали б гроші і працедавці і затруднені. Податок на цю ціль обов'язував би до заробітньої суми $5 600 (досі тільки — $4 800). Цей податок виносив би в пізніших роках по 0.45% від заробітньої платні. Забезпечені мали б лікарську опіку в шпиталі та вдома після того, як залишили б шпиталь. Президент заявив, що найвищий час, щоб в багатій Америці лікування старших осіб не було для них фінансовою катастрофою. 2) Президент плянує зорганізувати 32 районові центри здоров'я, в яких недужі мали б можливість лікувати наймодернішими засобами такі недуги, як пістряк, недомагання серця та параліч. Реалізація цього пункту Президентової програми коштувала б уряд — $1 200 000 000 впродовж найближчих 6-ох років, починаючи фінансовим роком, що зачнеться 1-го липня 1965 року. 3) В бюджеті передбачені ще $252 000 000 на допомогу тим академічним школам, в яких вишколюють лікарів й дентистів. З цих фондів мали б користати також студенти медицини й дентистики, які потребували б фінансової допомоги у формі студійних стипендій. 4) Президент пропонує також гострішу контролю над ліками, особливо тими, що їх заживають нервові люди та недужі умово. Нервовим недугам Президент присвятив окреме місце у своєму зверненні. Президент заявив, що уряд хоче забезпечити наймодерніші засоби ліування для найширших кол населення, які досі не могли користати з нових осягів медицини, бо не мали на це потрібних фондів.

„Чи йдете з колядою?" на „Голосі Америки"

Український Відділ „Голосу Америки", який пересилає щоденно з Вашингтону свої півгодинні передачі для слухачів на Україні, мав у дні 7-го січня передачу присвячену Різдву Христовому, яке в цьому дні, за словами спікерки „Г. А.", обходили українці у всьому світі. У цій спеціяльній святочній програмі були передані коляди „Нова радість стала", „Бог Предвічний" і „Ой видить Бог", у виконанні хорів: голляндських студентів з Утрехту, „Кобзаря" з Філядельфії і Капелі Бандуристів з Дітройту. Після зворушливої останньої стрічки коляди „Нова радість" з молитовним проханням про волю і долю для України, заповідачка склала слухачам побажання веселих свят. Далі, за колядою „Бог Предвічний", слідувала рецитація настроєвої поезії Б. Лепкого „На Святий Вечір", яка була кульмінаційною точкою програми. В ній співчутливим акордом пролунали слова: „Чи й нині, як колись, співають Бог Предвічний," та тужливе закінчення: „Гей, Краю мій, чи знаєш Ти, як тужу за Тобою?" Передачу закінчено колядою „Ой видить Бог" у виконанні Капелі Бандуристів.

Українські програми „Голосу Америки" є передавані щоденно на хвилях 13, 16, 19, 25 і 31 метрів в часі 10:30 до 11-ої год. ранку, який за київським часом припадає на годину 6:30 до 7:00 вечером.

$25,841.42 ВПЛИНУЛО ДО УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ФОНДУ УККА В ГРУДНІ 1964 РОКУ

Ню Йорк. З Канцелярії Українського Конґресового Комітету повідомляють, що місяць грудень 1964 року був найбільш успішним місяцем збірки на Український Національний Фонд, за всі 25 років існування УККА! В тому місяці до каси УККА вплинула на УНФонд імпозантна сума 25.841.42 долярів, яка допомогла заокруглити загальну суму пожертв за минулий збірковий рік на 58.000 долярів. При цьому слід підмітити, що останній фінансовий рік УККА тривав тільки дев'ять місяців, а саме від 1-го квітня до 31-го грудня 1964 р. з уваги на достосування збіркового року до року календарного. Тому, що початок того року припав на весну і літо, збірка на УНФонд на добре розпочалася щойно в вересні того року. Місяці вересень і жовтень принесли кругло по шість тисяч долярів, листопад коло десять, а грудень понад 25 тисяч. Найбільше причинилися до цього успіху громади Філядельфії, Ню Йорку і Шикаґо, які склали найбільші суми пожертв. Порівнюючи до свого числа і спроможности, на чоло національної жертвенности в минулім році вибилися невеликі громади в Лорейн, Трой, Честер і в столиці Вашинґтоні. Громади в Дітройті - Гемтремк і Янґставн визначилися тим, що на їх терені поодинокі громадяни за життя або і по смерти залишили для УККА поважні грошові записи.

Цей непересічний успіх прийшов після років інтенсивної збірки на пам'ятник Шевченкові у Вашинґтоні у, як згадано скороченому до дев'яти місяців, збірковім році. Він виявляє великий патріотизм нашої суспільности та почуття відповідальности за незвичайно важливу працю, яку на американському ґрунті проводить УККА.

ІНДОНЕЗІЯ ОСТАТОЧНО ЗІРВАЛА З ОН І ЇХ АҐЕНЦІЯМИ

Об'єднані Нації. — Індонезійський президент-диктатор Сукарно заявив в минулий четвер 7 січня ц.р., що Індонезія остаточно зірвала з Об'єднаними Націями, виступивши також — всупереч попередній заяві — з усіх самостійних аґенцій ОН, як Дитячого Фонду (ЮНІСЕФ), Організації для справ харчів і хліборобства (ФАО) й Організації для справ виховання, науки і культури (ЮНЕСКО). Сукарно заявив грубо „до чорна з їхньою допомогою", вирекшись коло 50 мільйонів долярів, що їх Індонезія діставала річно від тих організацій. Сукарно глузував при тому, що Організація для справ харчів і хліборобства присилала до Індонезії своїх „фахівців", які нібито нічого не знали і не розуміли індонезійського сільського господарства. Сукарно знову подав за формальну причину виступлення Індонезії з Об'єднаних Націй — обрання Маляйзії на члена Ради Безпеки ОН. Індонезія не визнає Маляйзії, вважаючи її за форпост британського „неоколоніялізму" та веде проти неї кампанію на її „знищення". Коментатори звертають увагу, що хоч Совєтський Союз не визнає Вільного Китаю, проте перебуває разом із ним в Об'єднаних Націях і в Раді Безпеки і що подібна ситуація стосується теж Ізраїлю і арабських країн, які його не визнають і ведуть проти нього ворожу кампанію. Сукарно признав, що „різні приятелі Індонезії" радили їй перевірити первісне рішення щодо виступлення з Об'єднаних Націй, але — мовляв — те рішення невідкличне. За газетними твердженнями, Сукарно дістав листи від правителів Совєтського Союзу та різних азійсько-африканських володарів в цій справі, проте він знехтував їх. Сукарно виявив тільки, що він отримав звернення від генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта з закликом залишитись в ОН, але те звернення нібито його, Сукарна, не переконало. Сукарно признав, що вихід Індонезії з ОН може спричинити їй деякі труднощі, але тут же він заявив, що тільки та нація, яка вміє переборюти труднощі й унезалежнитись від закордону, стає сильною. Він твердив, що країни, які стоять поза Об'єднаними Націями, стали в останніх роках сильнішими, а не слабшими: він мав тут на увазі, мабуть, Комуністичний Китай, Північний В'єтнам і Північну Корею. Таким чином Сукарно визнав, що Індонезія стає на позиції далекосхідніх комуністичних країн. За пресовими коментарями, Сукарно узалежнився тепер цілком від три-і-пів мільйонової індонезійської комуністичної партії та від допомоги збоку Комуністичного Китаю, перетворюючи насправді Індонезію в сателіта Пейпінгу.

В Ню Йорку ув'язнено совєтського шпигуна

Ню Йорк. — Аґенти Еф-Бі-Ай арештували в четвер 7 січня ц. р. в Лонґ Айленд американця Роберта Ґленна Томпсона, колишнього вояка американських збройних сил. Томпсона обвинувачують у шпигунській роботі в користь Совєтського Союзу, що її він вів протягом шести років і в Західньому Берліні, де він служив у війську, і в ЗДА. Як совєтський шпигун, Томпсон був пов'язаний з Фйодором Кудашкіним, колишнім керівником совєтської секції репортерів в Об'єднаних Націях, який втік до СССР ще в 1963 році, з Борисом Карповичем, радником совєтської амбасади у Вашинґтоні, та ще з одним совєтчиком, відомим тільки під ім'ям „Стівен".

● **Словацького письменника** Ляко Новомеського ув'язнили 14 років тому за „сприяння словацькому буржуазному націоналізмові". Тепер його вшанували з його 60-літтям за його „особливі заслуги для розвитку словацької соціялістичної літератури".

Іван Одежинський здобув у грудні 50 нових членів УНС

Іван Одежинський в товаристві інж. Івана Скіри передає головному секретареві УНСоюзу д-рові Ярославові Падохові п'ятдесять аплікацій нових членів УНСоюзу, які він придбав впродовж одного місяця грудня 1964-го року.

Джерзі Ситі (я п) — На закінчення ювілейного року 70-річчя УНСоюзу його головну канцеларію відвідав головний радний і предсідник 153 Відділу УНСоюзу у Філядельфії Іван Одежинський в товаристві секретаря того Відділу інженера Івана Скіри. Ціллю відвідин було скласти новорічні побажання і 50 нових аплікацій ювілейних членів УНСоюзу! Це імпозантне число є тим більше подивугідне, що воно є здобутком одної людини впродовж одного місяця грудня.

Іван Одежинський твердить, що він бажав відзначити закінчення не тільки ювілейного союзового року, але також його власного десятирічного ювілею, як союзового діяча і організатора. Саме десять років тому в серпні 1954 р. Іван Одежинський взявся організувати новий Відділ УНСоюзу у Філядельфії, який названо іменем довголітнього редактора „Свободи" сл. п. Луки Мишуги. Цей Відділ закнув своє перше десятиріччя імпозантним числом понад вісімсот членів!

Як Відділ, так і всі ці члени, є ділом працьовитости та наполегливости головного радного Івана Одежинського

За той час він зорганізував понад тисячу членів, яких забезпечив на кругло півтора мільйона долярів. Більшість цих членів є досі в його Відділі, а чимало перенеслося в інші сторони і Відділи.

В самому тільки 1964 році І. Одежинський зорганізував майже дві сотні членів.

Дев'ять років І. Одежинський був секретарем свого Відділу. На початку 1964 року він помінявся урядом з головою Відділу інж. Іваном Скірою, відомим філядельфійським громадським діячем і, сам став предсідником Відділу. Це допомогло йому звільнитися від відповідальних секретарських обов'язків і більше часу присвятити організаційній праці.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

СВЯТА РІЗДВА ХРИСТОВОГО

Українці у вільному світі в великій більшості відзначили свято Різдва Христового за старим календарним стилем в четвер, 7-го січня. В ЗДА ще тільки деякі українські католицькі парафії відзначали це велике Свято за старим стилем, між ними і церква св. Юра в Ню Йорку, що в цьому дні була переповнена вірними. Інші католицькі парафії святкували Різдво вже за новим стилем, 25-го грудня. За старим стилем святкували в Америці православні парафії та, як згадано, деякі католицькі. В інших країнах: в Канаді, частинно в Південній Америці, в Европі та на інших континентах святковано Різдво ще традиційно за старим стилем. Вісті пресових аґенцій зі Совєтського Союзу подають, що в Україні, не зважаючи на те, що комуністичний режим не признає церковних свят і четвер 7-го січня був днем праці і звичайних зайнять, тим не менше залишені ще церкви були заповнені людьми, а в містах і селах, як і в родинних домах, панував святковий настрій.

УКРАЇНЕЦЬ ОЧОЛИВ „МАРЧ ОФ ДАЙМС" У МАНІТОБІ, В КАНАДІ

Вінніпеґ. — Вперше у провінції Манітоба цьогорічну збірку „Марч оф Даймс" — для Товариства Опіки над каліками дітьми й старшими очолив українець Іван Шанський, бізнесмен і громадський працівник, президент канадійської фірми „Спрейґ Ламбер Ко". І. Шанський у пресовому інтерв'ю повідомив, що впродовж 1965 р. треба там зібрати понад 200.000 дол., щоб Товариство Опіки могло нормально продовжувати працю, допомагати вишколювати покалічених, аби вони могли працювати й заробляти на прожиття. Іван Шанський — це перший українець у Канаді, який очолив збірку „Марч оф Даймс".

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ ВЕЛИКУ ІМПРЕЗУ В НЮ ЙОРКУ

Український Конґресовий Комітет Америки повідомляє, що в дні 14-го лютого 1965 року відбудеться в пополудневих годинах у Бруклинській Музичній Академії (Brooklyn Academy of Music) повторення мистецької програми, що мала такий великий успіх в липні 1964 року в Українському Дні на Світовій Виставі в Ню Йорку. Цим разом ця програма буде у ще кращому мистецькому оформленні, як була на Виставі. Виступлять хор „Думка" під дириґентурою Івана Задорожного та Об'єднані українські танцюристи Ню Йорку під проводом Вадима Сулими.

„ЧАРІВНИЙ ПЕРСТЕНЬ"

Ню Йорк. — У місяці лютому, в українському Народному Домі відбудеться вистава нової української оперети для дітей „Чарівний Перстень". Віршоване лібретто цієї оперети-казки написала К. Перелісна, а захоплюючу, повну щирого гумору музику —відомий композитор Іван Недільський, професор Українського Музичного Інституту, голова Правління Відділу УМІ в Ню Йорку. В опереті діють: Зайчик, Сова, Білочка, Русалка, Князенко, Князівна й ін. У першій, короткій редакції оперета „Чарівний Перстень" була написана три роки тому для Музичного Дитячого Садка, що його провадить п-ні Галина Мірошниченко, і там постатлена. Тепер проф. І. Недільський доповнив і розвинув деякі місця та додав велику балетну картину.

КАТОЛИЦЬКИЙ ТИЖНЕВИК „ШЛЯХ" ВІДЗНАЧАЄ СВОЄ 25-РІЧЧЯ

Філядельфія. — Український католицький тижневик „Шлях", що його видає тут Корпорація „Апостолят", відзначає тепер 25-річчя від часу виходу з друку першого числа, з датою 6-го січня 1940 року. Цей тижневик виходить у двох окремих частинах, українською та англійською мовами. Крім суто релігійної тематики, у тижневику містяться також статті на загально громадські теми, про становище нв Україні, огляди деяких закордонних українських видань та ін. Редагує українську частину „Шляху" д-р Лев Мидловський, і англійську — о. Михайло Федорович.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

НАВІТЬ У КИЄВІ НЕ ВИСТАЧАЄ КАРТОПЛІ Й ГОРОДИНИ

„У крамниці ч. 48 на Луганщині покупцям відповідають „нема", коли вони звертаються по цибулю, буряки, квашену капусту. В крамниці ч. 32 їм відмовляють у моркві та свіжій капусті. А в деяких крамницях ... не завжди торгують і картоплею". У Києві: „Зіпсовану картоплю комірники відпускають крамницям у першу черґу. Тим часом на базах починає гнити й здорова. Виходить щось на зразок гнилого конвейєра. Картоплю й овочі треба продавати в кожній продовольчій крамниці, особливо на околицях, щоб не примушувати покупця за кожною дрібницею їздити до центру міста" ... („Радянська Україна" з 27 грудня 1964 р.).

„ПОСВЯЧЕННЯ В ХЛІБОРОБИ"

Розповідається про це „свято" в журналі „Народна творчість та етнографія" ч. 5/1964. Воно відбулося в с. Кузьмич Хмельницької области. Навколо трибуни стали старі колгоспники, збоку молодші, а ще далі — „наймолодше покоління, учні 11 кляси, які за велінням гарячих сердець залишаються працювати в рідному селі"... Церемонія „посвячення" в колгоспних нужларів тривала дві години, і сам автор допису признається, що то була звичайна „мітинґовщина".

„КОЛГОСПНИКИ КУПУЮТЬ КОРОВИ ..."

„Радянська Україна" з 25-го грудня м. р. тріюмфальним тоном повідомляла, що після постанови Верховного Совєту про скасування податку з осіб, які мають приватні корови, люди з колгоспу „Радянська Україна" на Симферопільщині — „більше як 10 осіб купили корови. Правління колгоспу всіляко допомагає у придбанні худоби, видає грошову позику, а також виділяє корми. На наступний рік вирішено виділити пасовище для худоби колгоспників". Нова постанова партії й уряду на коров'ячому фронті пояснюється просто: в СССР загрозливо занепало тваринництво, у крамницях немає м'яса, молока, масла.

ПЕРЕВИДАНО ЗБІРНИК „ТРЕМБІТА"

У 1962 р. в Ужгороді обласне видавництво випустило збірник „Трембіта", упорядкований на основі власних записів В. Піпашем - Косівським. Не зважаючи на те, що у збірнику були і народні коломийки, і „коломийки" комсомольського авторства, книжка швидко розійшлася. Тепер з'явилося друге видання, у якому матеріяли поділено на 5 розділів. Деякі „коломийки" об'єднані, — як читаємо в рецензії у журналі „Народна творчість та етнографія" ч. 5 з 1964 р. — під заголовками: „Хвала партії великій, Партії спасибі, Добре нам живеться, Веселе життя", та ін. Сам рецензент не витримав, щоб не порадити упорядникові збірника „Коломийки" — „вилучити деякі малохудожні коломийки, які потрапили в рубрики „Заспіваймо нову пісню", „Прийшла весна", „Космонавт Гагарін"—

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

„Про стан Унії"

У своєму зверненні „Про стан Унії", виголошеному в Конгресі у минулий понеділок 4-го січня цього року, президент Джансон небагато місця присвятив міжнародній ситуації і закордонній політиці. Наставлена на „співіснування", американська ліберальна преса вихопила, як якусь сенсацію, з отієї закордонно - політичної частини промови Президента одно коротке речення про можливість відвідин Америки новими совєтськими лідерами, „щоб вони могли пізнати цю країну з першої руки". Насправді, це була згадка мимоходом, після того, як Президент ствердив тісну залежність добра Америки від ситуації в цілому світі, заповів зберігання першенства американської збройної сили і признав, що „живемо в турботливому й небезпечному світі". Він потвердив продовжування оборони Південного В'єтнаму проти комуністичної агресії й існування „агресивнішого обличчя комунізму в Азії". Однак усі завваги Президента були сповнені вірою в збереження миру, бо — мовляв — „у цьому періоді ні одна більше країна не стала комуністичною, а єдність комуністичної імперії почала розпадатися", — твердження дискусійне.

Вірячи в оцей мир, президент Джансон головну увагу присвятив внутрішнім американським справам. Тут він уперше ширше пояснив, що він розуміє під своїм гаслом „Величного суспільства" і як задумує практично його реалізувати. „Величнє суспільство" — це „збагачення життя людини". Джансон признає, що „ми тільки на початку шляху до Величного суспільства".

Очевидно, що треба підождати, поки Президент зголосить до Конґресу конкретні законопроєкти, включно з новим бюджетом, які будуть наставлені на осягнення „Величного суспільства".. Президент має повну рацію, що протягом ночі, одної парляментарної сесії, одної президентської каденції не можна здійснити мрію про господарське, здоровне, освітнє, мешканеве, естетичне піднесення країни. У своєму оптимістичному зверненні президент Джансон не заторкував будь-яких дразливих, але реальних та сутніх конфліктів і суперечностей: на расовій, релігійній, робітничій, виховно-освітній й інших ділянках. Вони, безумовно, виринуть в ході обмірковування окремих законопроєктів. Президентський оптимізм допоможе якщо не гладко розв'язувати їх, то бодай притуплювати їхні гострі кінці. Хоч не всі громадяни ЗДА поділяють оптимізм президента Джансона в закордонних та внутрішніх справах, всі напевно бажають йому, щоб той оптимізм здійснився.

Чи початок кінця ОН . . .

Якраз на Новий Рік диктаторський президент Індонезії Сукарно зробив світові несподіванку: заявив, що Індонезія виступає з Об'єднаних Націй на знак протесту, що за день перед тим обрано до Ради Безпеки ОН на один рік Маляйзію, якої Індонезія не визнає і проти якої веде кампанію, щоб її „знищити". Незалежно від того, чи дійсно обрання Маляйзії до Ради Безпеки так розгнівало цього диктатора, що він рішив порвати з Об'єднаними Націями, чи це тільки претекст, за яким криється бажання творити якусь конкуренційну міжнародну організацію, що до неї належали б насамперед усі ті, які не належать до ОН — комуністичний Китай, Північний В'єтнам, Північна Корея — факт залишається фактом, що оце вперше одна держава - член Об'єднаних Націй воліє виректися свого членства в цій установі

Малязійський прем'єр заявив, що ніхто не буде проливати сльози за Індонезією. Очевидно, що це — невелика причина до смутку, але треба відразу зазначити, що не буде великої втрати, коли виступ Індонезії потягне за собою якщо не розвал Об'єднаних Націй, то ще більше їх послаблення, ще дальший їхній параліч. Нема найменшого сумніву, що Сукарно не міг би дозволити собі на жест „образи" і не зважився б ображати Об'єднані Нації своїм ексодусом, якби престиж тієї установи не впав так низько за час її несповна 20-річного існування. Коли з уваги на те 20-річчя рік 1965-ий проголошено „роком міжнародної співпраці", то це радше подобає на глум, аніж на святочне звернення.

Відомо, що саме теперішня „ювілейна" сесія Генеральної Асамблеї ОН стоїть під знаком гнилого компромісу: щоб не доводити до розгри між ЗДА і СССР у справі позбавлення Совєтського Союзу права голосу за його заборгованість, що переступила вже суму дворічних членських внесків, до цього часу не відбулося в Генеральній Асамблеї ніякого голосування, і сесію перервано до 18 січня. Один із щиріших дипломатів так схарактеризував теперішню ситуацію в Об'єднаних Націях: „Нема голосування, нема сесії, нема глузду". Звеличники ОН потішають себе тим, що в конфлікті у зв'язку із заборгованістю СССР всі заінтересовані чинники ОН таки стараються шукати компромісу. Але яка повага і яка користь з такого світового ареопагу, коли всі зусилля йдуть тільки на те, щоб рятувати той ареопаг від розвалу, від загину.

НОВОРІЧНА ПРОМОВА ДЕ ҐОЛЛЯ

Париж. — За встановленим звичаєм, президент де Ґолль виголосив напередодні Нового Року промову до громадян Франції.

французької людности могли чути голос і бачити свого президента. Після бурхливих дискусій на теми Европейського Спільного Ринку, НАТО (многостороння атомова сила), що відбулися в кінці 1964 року, можна було сподіватися, що де Ґолль поставить крапки над „і", тобто висуне ці проблеми в звиклій для нього гострій формі.

Але новорічна промова де Ґолля була дуже поміркована. Він згадав питання міжнародної політики в загальних рисах і зосередив свою увагу на справах внутрішніх, головно господарських. Де Ґолль наводив багато статистичних даних про економічний поступ Франції під його правлінням, про політику його уряду щодо сільського господарства, індустрії, народної освіти, спорту. Тільки між іншим згадав він про величезний військовий бюджет, прийнятий парляментом для розвитку незалежної атомової „ударної сили". Згадав також і про приязні зв'язки французького уряду з комуністичними країнами, зосібна з Китаєм.

На прийнятті дипломатичного корпусу 1-го січня де Ґолль висловив надію, що тільки „шляхом людської солідарности може бути забезпечена доля наших народів, які б вони не були".

Поміркованість тону промови де Ґолля на Новий Рік пояснюють тим, що він хоче промостити шлях для свого наступника у виборах 1965 року. Операція, яку мав де Ґолль навесні минулого року, залишила слід у його фізичному стані. Президент „бадьориться", але помітне ослаблення його життьової енергії, і, мабуть, він думає, що краще передати владу — „ґоллістові" без де Ґолля.

Однак, ці факти, що діють на користь де Ґолля, не матимуть такого впливу в населення Франції, коли відійде на спочинок „маґічна постать" де Ґолля. Між членами його уряду нема ні одної барвистої особи, за винятком письменника Андре Мальро, що бився в еспанській громадянській війні по боці республіканців, пізніше грав активну ролю в протигітлерівському резистансі, а тепер захоплюється „монархічним стилем" режиму де Ґолля. Міністри в уряді де Ґолля — це службовці, і їх політичний вплив незначний.

Тим часом проти теперішнього режиму зростає опозиція. Опозиційні партії, зокрема, протестують проти монополії політичної пропаґанди, яку створено у Франції. Радіо і телевізія знаходяться в руках „ґоллістів". Це дає перевагу правлячій партії для впливу на маси. Але в країні з демократичною традицією, це викликає велике невдоволення й огірчення. Небезпекою для „ґоллістів" є факт, що величезна більшість преси у Франції настроєна проти режиму, створеного де Ґоллем після 1958 року.

Viator

МОТОРИ І ЛЮДИ

Мабуть кожний молодий американець чи американка мріють про той день, коли вони, не раз шляхом важкої праці, нарешті зможуть придбати авто. Авто — це щось наче символ свободи й незалежности людської одиниці, показник добробуту і, одночасно, необхідна річ у країні великих просторів.

З року на рік зростає у ЗДА кількість власників авт, довшають і подекуди ширшають автостради, безумовно, найкращі у світі; збільшуються кількість патрулів на шляхах, патрульних радарних станцій. І одночасно — збільшується число жертв автокатастроф. У 1964-му році це число переросло всі рекорди: на шляхах Америки згинуло 48-000 осіб, а про сотні тисяч поранених преса навіть не звітує. Загинуло людей на 15 000 більше, ніж у кровопролитній війні з комуністами в Кореї.

Відповідні кола розглядають справу, і ті „розглядини" тривають уже декілька років. Пропонують обмежити швидкість, зберігати віддаль між автами, щоб була змога вчасно зупинитись і уникнути „ланцюгової реакції" смерти при зударі кількох авт.

Покищо громадська думка ще не дозріла до таких природних вимог, як: заборона продавати й керувати автами неповнолітнім; якнайсуворіше карати п'яних водіїв; запровадити повторні перевірки здоров'я водіїв, їх зору, слуху, нервової реакції. Не дійшла ще громадська думка й до найпростішого висновку: заборонити будувати автомотори, які можуть розвивати швидкість значно більшу, ніж її дозволено на шляхах ЗДА. Кому потрібний надпотужний мотор, який може кинути чотириколесну домовину із швидкістю до 100 і більше миль на годину? З моторами з обмеженою технічною швидкістю відпаде бажання бавитися в перегони на дорогах, показувати молодече „завзяття", хизуватися перед дівчиною.

А до всіх цих суто технічних проблем треба додати ще одну, напевно найважливішу: якщо в гущі американського народу не буде проведена боротьба проти „моя хата скрайніх" тенденцій, проти байдужости одиниці до долі сусіда — на колесах він чи без коліс, — якщо не зміцніє самодисципліна і почуття групової відповідальности, то з роками статистичні звіти будуть ще чорнішими, і вони будуть стосуватися не тільки автокатастроф. (л. п.)

ПРОСТУЄ ЧАС

Простує час, не гнучи спини
Під клунком мученицьких літ.
Давно не бачу України
І рідних батьківських воріт.

Ґублю, мов кидаю на вітер,
Моє добро — бездомні дні!
Душа невмита, незогріта,
Немов чумак, на чужині . . .

О, де ти, радосте і втіхо?! . .
Усе дорога без кінця . . .
Чи ти стоїш, старенька стріхо?
Чи ви живі, ясні серця?! . .

Микола Щербак

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Відгомоном

Об'єднання Мистців Українців у Америці влаштувало 11-ту Мистецьку Виставку малярства, графіки, різьби. Виставка відбулася у просторій залі УЛМКлюбу, в Ню Йорку, від 6 до 27-го грудня м. р. Мистців, що виставили свої праці, було 41 і один позакаталоговий, а всіх праць було — 79.

Цим разом Об'єднання дало виставку з мистецького боку більш суцільну, добре „втоновану" формою, змістом та й розташування експонатів беззакидне. Декуди, як хтось захоче, можна зауважити недотягнення, — бо жюрі поставилося з серцем до деяких експонатів, — але це трапляється майже на всіх і всюди виставках.

Не привернули належної нашої уваги праці наших знаних старих чи старших мистців, а притягнув нас молодий нарибок. Є бо між старшими й наші корифеї, що за довгі роки своєї творчости, своїх шукань, дослідів і досвідів зазнали багато й усякої критики. Між старшими є мистці, що їх праці, їх твори віртуозністю рисунку, сильного спосністю з ним відчутого, культурного, замальґамованого кольору, глибоко передуманою композицією стоять на вершинах нашого і світового мистецтва. Кожен із них має свою форму, свій притаманний стиль, свій вислів. У площинах чи в перспективі, повітрям, порою року чи дня — вони великі майстри. Від них нічого не відіймеш, нічого не додаси. Мало того — дехто з них і далі виявляє постійний неспокій, шукаючи нових форм вислову, як Е. Козак, М. Мороз, П. Холодний, — що його красвиди може надто „переіконені", надміру перестудійовані, — Г. Мазепа - Коваль — що свою візантійську схему надто з-паризька виповнює, — М. Осінчук, — що за останні часи дав нам ту ясну, української культури й мистецької традиції візантику. Та й П. Андрусів, прозорий кольоритом, М. Гарасовська - Дачишин, уміло орудує трудним попелястим кольором, С. Зарицька-Омельченко, смілива в імпровізації фактурою й тоном, П. Мегик, „непоправний" своїм сюжетом і композицією, М. Неділко, приходить до певнішої стосованости, — усі вони тримають за старшими. З цієї черги не виходить і О. Дядинюк — „Квітами" — й І. Кучмак, Б. Крюков, В. Панчак, а зокрема — Р. Пачовський, що виповнює у нас вельми занедбану в мистецтві ділянку історичного мистецтва минулих століть.

Та, як сказано, пильну увагу звернули ми на наших молодих мистців.

Ось, Я. Вижницький, у мазку, кольорі, що логічно, ще дещо несміливо, ритмуються; у виразистості, у фактурі, — чим наближається до школи М. Мороза, — виявляє свою працьовитість і повагу до мистецтва. Другий Б. Титла, щирий і чистий рисунком, і прозорий та легкий кольором. Зовсім окремо, іншого напрямку стоїть — Ю. Козак. Він станув на шлях релігійного мистецтва. Тут, на виставці, бачили ми лиш його „Розп'яття". Він, по-молодому, посів уже найважливіше: рисунок, колір, композицію.

Є й інші молоді мистці, що в них видно завзятість, витривалість і поважну настанову до мистецтва, а це, в першу чергу — Б. Василишин, а далі, Р. Лучаковська - Армстронґ, О. Богачевська, Р. Гармаш - Василишин, Л. Грицан-Сушків, М. Шероцька, М. Благовірів.

Різьба заступлена малою кількістю праць: пок. Сергія Литвиненка і В. Сім'янцева. Але саме тому ці експонати — зокрема „Мені тринадцятий минало" С. Литвиненка і з „Портретом п. Свенсон" Сім'янцева — тонко доповнили культурність цієї виставки.

М. Островерха

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У СПРАВІ „ДВОХ ПОРТРЕТІВ

У своїй статті „Два портрети", вміщеній у Вашому часописі 31-го грудня м. р., її автор Яр. Гриневич пише, м. ін., про те, що покійний скульптор Сергій Литвиненко „мусів тяжко працювати, різьблячи дерев'яні частини дверей та церковних іконостасів за мізерну плату".

Тому, що покійний С. Литвиненко працював над різними іконостасами за моїми проєктами, м. ін., для катедри в Шикаґо і Вінніпеґу, і виплати йшли через мене, я б хотів твердження Яр. Гриневича спростувати. За такі праці, як згадані, покійний С. Литвиненко отримував, згідно з контрактами, до 6 - 7 тисяч долярів. Не перечу, що праця над різьбою була не легка, але плату за неї ніяк не можна називати мізерною, бо оплата різьбарів - спеціялістів сьогодні зовсім немала і пок. Литвиненко отримував її згідно із загальноприйнятими в його ділянці нормами.

С. Гординський
мистець - маляр

Ню Йорк, 1 січня 1956 р.

КРИТИКУЮТЬ „СВОБОДУ"

Так зле . . .

Спосіб і форма інформацій про випадок з проф. І. Лисяком - Рудницьким у „Свободі" з 10 і 12 грудня м. р. викликають поважне застереження. Складається враження, що редакція „Свободи", маючи упередження до д-ро І. Рудницького з приводу інших справ, використала цей прикрий випадок, щоб завдати моральної шкоди професорові і перед своїми читачами.

Гадаю, що заголовок першої інформації, а саме „Проф. І. Лисяк - Рудницький, втративши нерви, вдарив власницю гамірливого радіоапарата в автобусі" (10. 12. 1964), явно прозраджує тенденційність цієї інформації. Прочитавши цей заголовок, читач міг мати найбільш неймовірні асоціяції, які самий випадок і, до речі, текст інформації не виправдує . . .

Так само друга інформація, якою „Свобода" нічого нового не сказала, а лише хотіла ще раз пригадати своїм читачам про випадок, не приносить хвали редакції. Здається мені, що вміщення тих знімок було цілком недоречним. Треба ж було аж такого дурного, хоч неприємного випадку, який між іншим кожному з нас може притрапитися, щоб „Свобода" вшанувала проф. Рудницького знімкою. В коментарі під знімкою багато іронії на адресу професора та його професії.

Можна було сподіватися, що редакція „Свободи" підійде до цієї вістки з більшою дозою відповідальности й журналістичної стриманости.

Василь Маркусь

. . . і так не добре

Я переконана, що цей лист ніколи не з'явиться на сторінках „Свободи" — на це є багато причин, які, правду сказавши, і Ви і я добре знаємо . . .

. . . Цікаво було читати в останніх числах „Свободи" про випадок, що трапився з професором Іваном Лисяком-Рудницьким, та коментарі до того п. Лукіяновича, який захоплювався відвагою професора, а навіть покликався на 6 чи 8 листів якихось незрівноважених американців, що ґратулювали проф. Рудницькому за його героїчний вчинок. Дійсно, для українця, а ще до того українця, що причисляється до української інтелігенції, це був героїчний вчинок.

Якщо ми хочемо себе називати українцями, то мусимо вивчити або пригадати історію та етику народу, до якого належимо. Наші прадіди, славні лицарі ніколи не піднімали руки на жінку, найбільший горлоріз не відважився вдарити жінки.

Козацтво, від якого більшість із нас походить, в жінці поважало матір, сестру, дружину — людину, що вирощувала, виховувала родину, а в часи воєнних негод боронила рідну землю. Ні в одній країні світу жінки не були так щиро шановані чоловіками, як на нашій Україні. Не випадковим було, що запорожці, маючи на хоругвах святого Юрія, в сльозах та молитвах схиляли свої буйні голови перед Матір'ю Божою, бачачи в Ній не тільки Матір Того, Хто дав людству світло, але й свою рідну, спрацьовану матір.

З часів Запоріжжя, з часів до Запоріжжя в українській історії чи літературі ніде не згадується, щоб чоловіки били жінок. Діди вчили синів, а сини своїх синів, що немає більшої зневаги для мужчини, як ударити жінку, бо жінка не всилі відповісти ударом на удар.

Так воно дійшло і до нас, до Америки, так і ми виховуємо своїх синів. Назагал культурна людина відрізняється від дикуна не тільки свіжою краваткою, убранням, кількістю дипломів, але й умінням керувати своїми почуттями та дисципліною.

Чуємо безконечні нарікання на невихованість нашої молоді, а рівночасно, будучи професорами університетів, вступаємо в сварки в автобусах з чужими жінками, та ще й розбиваємо їхні радіоапарати на їх же таки головах! Нам, українцям, тяжко пробивати дорогу в культурний світ як незалежній нації, бо новітньою історією ми пов'язані з Росією, Польщею, Румунією. Цю дорогу в більшості прокладає ота молодь, що її всі залюбки лають — не перешкоджаймо ж їй своїми необдуманими вчинками.

Зрештою, проїзд в автобусі коштує лише 15 центів, чи ж не можна було пересісти до іншого? А скільки ми набрались сорому із-за тієї події по бюрах, де працюємо, по школах, де вчаться наші діти!

Віра Дорожинська
Ню Йорк, Н. Й.

З української преси

КУКІЛЬ

Торонтський український тижневик „Наша Мета" в числі з 26 грудня 1964 року, підводячи підсумки за минулий рік, закінчує свою передову статтю такими словами:

„Серед золотої пшениці на широких ланах нашої Церкви став в останніх місяцях появлятися кукіль. Звідкіля він узявся? — Ворог чоловік його насіяв — приходиться хіба сказати словами Христової притчі. Кукіль, який — якщо ми його не виполемо — заглушить пшеницю — оте все своє і рідне у нашій Церкві, що віками цілими гріло і радувало серце Народу та вело його до небесних висот, а на її місце прийде кукіль, зневіра й упадок.

Чи думають про те всі ті з нашої Церкви, що почали в останніх часах так ревно засівати кукіль на ниві її праці і її високого покликання? Колись, у перших роках нашого поселення у цій країні, учились української мови навіть чужинці-місіонарі, щоб успішно душпастирювати між українськими поселенцями, що не мали доволі своїх священиків, а нині сини наших поселенців стидаються мови своїх батьків і уживають тільки чужої та ще й намагаються зробити її мовою Української Церкви! Колись усі ми спільно в ту саму пору обходили наші великі й урочисті свята, а нині нарід у цьому відношенні роз'єднаний, розбитий, братньою незгодою і взаємною ворожнечею насичений. Посіяно й тут злощасний кукіль, щоб нас розбити та ослабити. . ."

ДАВАЙТЕ ЗАЯВУ

Едмонтонський тижневик „Українські Вісті" в числі з 24 грудня м. р. надрукував під цим заголовком такого змісту коментар з приводу відвідин підсовєтської делеґації у Вінніпеґу:

„В нещасті було також щастя. Три години йшла в будинку КУК „палка і напружена дискусія". Сенатор п. Юзик закликав учасників дебати не втрачати з очей спільної справи КУК, а дир. В. Кохан накінець обіцяв, що вся справа „культобміну" буде вирішена, після чого буде оголошена заява.

Бурю в українському Вінніпеґу викликала підсовєтська делеґація. Туристи з УССР виступали там на пресовій конференції, і проти цього ніхто не висуває ніяких застережень. Сталась, однак, куди гірша несподіванка. Два київські туристи пішли просто до будинку КУК, де з ними розмовляли представники нашої верховної установи.

Тепер людям з КУК доведеться давати заяву, в якій має бути подане „докладне і рішуче ставлення КУК у цих справах". Адже КУК — сказав один з учасників дебати — „досі був святая святих національно свідомих українців".

Поки Вірський із своїми танцюристами їздив по містах Канади, КУК міг мовчати, бо Вірський не танцював у будинку КУК, але тепер, коли туристи зайшли до святая святих — хоч-не-хоч доведеться говорити.

Заява КУК у всіх цих справах, на нашу думку, потрібна.

Заява, однак, повинна бути не тільки „докладна і рішуча", а й передусім політично розумна й доцільна."

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПАЛИВОМ НА ЗИМУ

„Радянська Україна" з 30 грудня м. р. стверджує в передовій „Паливо для населення", що існує „деяке напруження із забезпеченням паливом населення. Відчувається воно і в нашій республіці". З прикладів у передовій виходить, що на Україні, особливо в селах, немає чим опалювати будинки. Газета закликає заощаджувати паливо і краще використовувати „сушняк, гілки дерев, хмиз, обрізки". . .

СВОБОДА SVOBODA

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Ситі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів УН-Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на "Svoboda".

А. СТЕБЛИНА

ДОВГОЛІТНІЙ СЕКРЕТАР

Довголітній секретар організації в нашому еміґраційному житті подібний до волосного писаря в давні часи, коли ще більшість наших побожних християн розписувалися хрестиком. Волосний писар, підстрижений під „макітру", вмів прочитати кожний той хрестик і, навіть при оґарку свічки, майже навпомацки знав, що той підписхрестик поставив не Гриць Перескок і не Степан Кривенький, а Кирило Гайовий! Він міг спросоння сказати, скільки в кожній хаті дітей, назвати їх на ім'я, знав, скільки кожний господар має худоби і навіть дрібної птиці.

Минали роки, змінялись волосні „воєводи", але волосний писар лишався той самий. Тільки злегка старівся, обростав вусами, а замість чуприни, що звисала китицею над бровами, блищала лисина. Але цей вигляд робив його ще поважнішим, і тоді перед ним навіть сам війт скидав шапку і кланявся. Дрібний люд, що розписувався хрестиком і мав писаря за місцевого царя-цісаря, навіть не знав, як йому кланятися. Таким був волосний писар.

Таким є наш довголітній секретар організації, лише не завше і не скрізь його шанують. І це є темою цього фейлетону.

Як звичайно, на голову організації підшукують у нас людину знану, з поважним титулом, авторитетом. Якщо чогось бракує, наприклад титулу, то йому допишуть. І він, голова, помалу вростає в той титул, а титул звикає до пана голови, але пан голова не завжди вростає в організаційне життя. І чи треба йому вростати? Він обраний лише, щоб репрезентувати, а громадську роботу веде хтось інший. Оцим іншим є секретар організації.

На секретаря організації вибирається людина з особливими, специфічними даними. Якщо ми уподоблюємо його до волосного писаря, то першусього він мусить уміти писати. Не так уже каліграфічно, як в старі часи, пером із гусячого крила, але так, щоб голова організації був в страху, що він своїм підписом може попсувати форму офіційного листа... Він мусить знати людей організації, як волосний писар у волості. Негоди в громадському житті переносити, як гнучка лоза буревій! Голосно нікого не критикувати, але спокійно сприймати критику. Вести все організаційне життя в громаді, а значить бути спритнішим від усіх „відділових" разом узятих, але цього ніколи не показувати. Секретар має знати, що у відповідь на писані ним листи він часто може отримати „рожу з колючками", а то й самі „колючки", дармащо ті листи писані від імени організації. Чому? Бо за все відповідає він, секретар.

Взяти для прикладу загальні збори. В практиці приготовляє їх сам секретар. Він представляє порядок денний, пише і розсилає повідомлення, замовляє залю, пригадує про залеглості з уплатою членських і т. д.

Якщо збори відбулися в призначений час, то все добре. Але якщо не відбулися за браком присутніх, тоді перший запит: „Чи були розіслані повідомлення?" Якщо секретар послав повідомлення завчасно, то його вина, бо люди могли забути. Якщо послав трошки пізніше, то знову його вина, бо люди не прийшли тому, що кожний, мабуть, уже мав на той день інші пляни. Якщо секретар в оправдання посилається на статут, тобто, що він в даному випадку зробив точно так, як каже статут, то йому вияснять, що „статутом треба вміти користатись"...

Як закон, секретар пише резолюції зборів. Який секретар — така резолюція. Але секретар ніколи не читає тієї резолюції на зборах. Читає хтось із „більших", часто в окулярах, які давно треба змінити, і тому в такий спосіб прочитану резолюцію соромно було слухати! Але в цьому винні не окуляри, і не той хто читав, а той, хто писав. Секретар!

...Сьогодні річні звітно-виборчі збори. Секретар має бути там першим. Бо треба відкрити залю, розставити крісла, допильнувати реєстрацію членів чи делеґатів, приготовити стіл для президії, на якому часто пороху — лопатою горни, і коли все готове — сходяться люди. Членів управи ще немає. Вони люблять приходити пізніше, бо це, кажуть, надає більшої поваги людям...

Збори розпочались. Згідно з статутом протокол пише обрана президія, і це є великою втіхою для довголітнього секретаря, бо хоч раз спокійно посидить. Але не завше йому те вдається, бо, вибираючи президію, збори приходять до мертвої точки саме тоді, коли треба вибрати секретаря президії. Виставляється десятки кандидатів, але всі відмовляються. Одні тому, що не вміють писати протокол, другі тому, що не хочуть, і „довголітній секретар" мусить дати свою згоду, бо інакше не відбудуться вибори.

Не раз секретар організації чує через телефон дорядження про те, що на другу неділю такі-то й такі-то мають визначні дати в своєму житті, тому було б добре вислати їм привітальні листи, щоб люди знали, що за них пам'ятають. Не зле було б зробити збірку, додати кілька долярів із каси і купити букети квітів...

Золота ідея! Але хто це все зробить? — Секретар. Він проводить збірку, купує квіти, прикрашує все вітальним листом — і люди мають приємність.

Минають роки. Голова довголітнього секретаря організації вкривається сивиною, він перестає працювати і „дістає" пенсію... Тепер він ще більше має часу для громадської праці, ще більше надій, що ось не сьогодні-завтра побачить свій рідний край, розкутий із ворожих кайданів.

За всі часи еміґраційного життя він ніколи не рахував свої роки, не хворів і, здавалося, не постарів, не було часу. Сивина зробила його лише поважним і більше подібним до волосного писаря з тією різницею, що довголітньому секретареві організації не так кланяються, як в старі часи волосному писареві. Та секретар байдужий до цього. Він завше зайнятий працею і здавалось, що ця людина не буде мати часу вмерти.

Але неминучий час прийшов. Невблаганна смерть закрила йому очі... Аж тепер громада відчула, кого вона мала. Домовину покрили букетами квітів. Панахиду співав зібраний хор. Над прахом небіжчика виголошували прощальні промови...

Але ці промови були спізнені. Секретар не міг їх чути з домовини. Погребник зробив уста секретаря усміхненими, і виглядало так, що він ніби сміявся з промовця. Сміявся, мабуть, тому, що ми й досі не знаємо, що кому належить: не квіти й промови мертвим, а тиха молитва прощальна.

Живим довголітнім секретарям і всім працівникам на народній ниві належить християнська любов і пошана за їх труди в час їхнього життя, чого в нас часто бракує.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

Великі культурні можливості для українців у Дітройті

Про ті можливості можна тепер говорити у зв'язку з перебудовою міста Дітройту.

Досі Дітройт, що має понад два і півмільйонів населення, виглядає контрастово. В середмісті побіч хмарочосів туляться малі, старі, занедбані будинки, які опоганювали середмістя. Це відчували не лише мешканці Дітройту, але й туристи.

Комісія плянування зарядила розібрати й усунути всі ті старі рудери й на їх місці побудувати величаві нові будівлі, які не тільки прикрасили б середмістя, але й відповідали б потребам модерного життя промислового осередку ЗДА.

З великих просторих будівельних площ визначила Комісія плянувань 23 акри площі в самому центрі міста для побудови модерного культурного осередку, що мав би бути атракційним пунктом для туристів.

Центр цей уже викликав велике зацікалення господарських, промислових і головно фінансових кол Дітройту, з чого повстала багатомільйонова корпорація „Інтернешенел Віллідж" (міжнароднє село). Серед найвищих у Дітройті запланованих хмародерів, в яких будуть готелі, апартаменти, бюра до винайму, великий будинок для приміщування авт у великих кількостях по дешевій ціні, театральні й кінові модерні галі, буде один будинок вишуканого стилю на два поверхи, в якому буде міжнародній ярмарок.

В цьому домі, від якого й походить назва цілого осередку „міжнародне село", буде коло 1000 льокалів від 400 до 2.500 квадратних стіп до винайму різним національним групам, які будуть зацікавлені мати там свої національні культурні склепи. Ціна винайму приміщення є така сама, як всюди в середмісті Дітроюту т. т. 5.50 дол. за стопу квадратну на рік.

Містер Шемі, сирієць з походження, що є гомовним директором корпорації „Міжнароднє Село", захоплений нашим народним мистецтвом, пропонує нам залю на 2.000 кв. стіп у найрухливішому й найбільше репрезентаційному місці. Уважає нашу національну групу за найсильнішу, найрухливішу й найкраще зорганізовану і тому ставить на нас велику надію.

У першій інформативній зустрічі з українським ініціятивним Комітетом, поінформував мр. Шелі, що статистичний відділ обчислив, що через той осередок перейде в одному тижні пресічно 35 тисяч людей, що становить дуже високопотенціяльний ринок збуту для наших культурномистецьких виробів.

Килими, вишивки, кераміка, писанки, образи, різьба, платівки і інше досі продавалися в більшості між українською клієнтелею, тепер є можливість вийти на ширший ринок із цими товарами.

До того треба створити кооперативу, і змобілізувати більшу кількість всякого рода фахівців, щоб це поставити на широку скалю, бо тільки тим способом можна осягнути —мету.

Ініціятивний Комітет ставить для плянованої господарської одиниці завдання дати зайняття більшій кількості жінок українок, що досі працювали в поганих умовинах за низьку заробітню платню, дати митцям можливість посвятитися тільки тому фахові, до якого Бог обдарував здібностями, щоб вони своє мистецтво плекали не тільки у вільному від праці часі.

Розраховується на наші кредитівки й обезпеченеві товариства, які свої резерви мають право вміщувати у рентабельні підприємства, як також приватних людей, що розуміють ціль, яку ставить собі підприємство.

Не менше рахується на співпрацю мистецьких об'єднань Канади й Америки й інших товариств і інституцій, які мають за ціль сприяти розвиткові нашої культури.

Капітал буде забезпечений, щоб не було в тому найменшого ризика, для тих, що візьмуть в тому участь при помочі своїх заощаджених, та тяжко запрацьованих грошей.

Ініціятивний Комітет надіється, що зможе їм запевнити вищий, як 4-процентовий зиск, який вони мають у банках і кредитівках, а крім того моральне задоволення.

Всі фахівці, з якими досі наражувався ініціятивний комітет, поставилися до проєкту прихильно й тому в другій половині січня, а найдальше в перших днях лютого будуть скликані в Дітройті основуючі загальні збори спілки.

Микола Климишин
голова ініціятивного К-ту
Іван Сточанський
Володимир Лопатак
Емілія Запорожець
Члени.

Книжки

Іван МАНИЛО

НІЧ

(З книги „Грім за зорею")

Вже ніч причалила до
Запоріжжя,
Заякорилась зорями в Дніпрі.
І місяць — скиба кавуна ще
свіжа
З рябим зерном — палає угорі;

Бредуть тополі молоді і ніжні
Повз невтишимі ситі ятері,
І вітерець на синім роздоріжжі
Перегортає пелюстки зорі . . .

Стоять бійці хоробрі на сторожі,
Вартують місто славне . . . Дні
погожі
Прилинуть їм на сонячнім
крилі;

І люд натомлений (бо
працьовитий!)
В солодко-мрійні сни уже
сповитий . . .
Схилилась ніч-матуся до землі.

ВИСИЛАЄМО ВСІМ

цінні й цікаві книжки: В. Чапленко: „Чорноморці" (історичн. роман) — $3.25; „Купідонові стріли та інші твори" (понад 300 стор.) — $3.65; З. Тулуб: „В степу безкраїм за Уралом" (істор. роман) — $3.00; Е. Золя: „Марія" (роман) $1.25; Г. Р. Гаггард: „Беніта" (роман) — $1.25; У. Самчук: „Марія" (повість) — $1.75; П. Мирний: „Повія" (роман) — $3.00; А. Орел: „Словник чужомовних слів" (укр. мовою) — $4.00; С. Скляренко: Два історичні романи — $6.00; І. Манило: „Грім за зорею" — $1.00; „Пеани і кпини" — $0.50; „Байкар" — $1.00; „Ельдорадо" (вибране) — $1.00; „Волосожар" (кілька чисел) — $1.00; Т. Осьмачка: „Китиці часу" — $0.50. Висилаємо вартісні книжки й інших авторів. Деякі книжки, як подарунок, висилаємо всім безкоштовно. Адреса:

I. MANYLO
Box 472, Vineland, N.J. U.S.A.

СТАН ЛІСІВНИЦТВА В ЖИТОМИРСЬКІЙ ОБЛАСТІ

„Надмірні поруби привели до того, що експлуатаційні запаси стиглих лісів майже повністю вичерпані. Стиглих насаджень у лісах Держфонду залишилося тільки 4.8% від укритих лісом площ. У деяких спілих лісів уже немає зовсім. Через відсутність спілих лісів ми вирубуємо 350-440 тисяч кубометрів пристигаючих насаджень". Колгоспи не дбають про лісонасадження. Дров треба населенню на паливо, бож зима, „а рубати — нічого", — стверджує „Радянська Україна" з 29 грудня м. р.

ВІСТІ З-ПАД ПАЦИФІКУ

Редагує: ІВАН ОВЕЧКО

Після відвідин п. Й. Лисогора і д-ра Падоха

Сіятел, Вашинг. (М. Щ.) — Недавні відвідини головних урядовців УНСоюзу в м. Сіятелі над Пацифіком п. п. Й. Лисогора і д-ра Я. Падоха українці цього міста справедливо називають „подією року". Негайно після відвідин зросло серед нашої громади зацікавлення справами УНСоюзу. Секретар Відділу ч. 496 п-ні Марія Шевченко вже оформила 8 нових членів і має кілька ще нових кандидатів до оформлення. Згуртовані навколо трьох невеличких церковних громад: католицької, православної і баптистської, українці м. Сіятел єднаються в одну спаяну силу в УНСоюзі. Місцевий Відділ УНС існує тут уже 11 років, маючи за собою певні досягнення: відкрито український відділ у центральній міській бібліотеці, влаштовано Роковини Т. Шевченка та зроблено ряд інших заходів у справі популяризації українського імени серед американців.

Вечір пам'яті Максима Рильського

Сіятел, Вашинг. (Марія Шевченко) — У новій залі українського католицького центру м. Сіятел відділ НТШ у Ванкувері, Б. К., Канада, влаштував вечір пам'яті видатного українського поета та вченого Максима Рильського. Доповідь про поета виголосив д-р Василь Гришко з університету Вашингтон у м. Сіятел. Про М. Рильського як науковця говорив проф. Валеріян Ревуцький з університету Ванкувер, Канада. У концертовій частині вечора виступали п. п. О. Сацевич, Я. Карпінська та Лавківська, які продеклямували кілька поезій поета. Зі спогадами про М. Рильського та власним віршем, присвяченим його пам'яті, виступив поет Василь Давидяк. Присутні на імпрезі однодушно ствердили високий академічний і мистецький рівень вечора.

„Сіятел очима новоприбулого"

(І. О.) — Незабаром буде опублікований нарис новоприбулого до м. Сіятел українця зі сходу Америки п. інж. Володимира Клоса. Захоплений чудовою природою, кліматичними умовами та гостинністю в цьому далекому західньому осідку української громади, автор нарису висловлює надію, що його слідом піде більше українців, щоб збільшити ряди піонерів швидко зростаючої „Вашингтонської Січі".

Напередодні 100-ліття від народження Митрополита А. Шептицького

Лос Анджелес, Галіф. (М. П. О. С.) — Заходами ініціятивної групи з 16 осіб при українській католицькій парохії м. Лос Анджелес створено Ювілейний Комітет для відзначення 100-ліття від народження Митрополита Андрея Шептицького. Для переведення врочистостей протягом усього 1965 року вибрано чотири комісії: організаційну (голова — М. Чужак), мистецьку (маестро В. Балле), програмову (д-р О. Снилик) і технічну (інж. Б. Микитин). З уваги на всеукраїнське значення діяльности покійного Митрополита Комітет плянує запросити до співпраці також окремих осіб православного віровизнання. Ювілейний Комітет очолює д-р М. Плаксій — голова, на заст. голови обрано д-ра О. Снилика, секр. — панна С. Березовська, касир — інж. Р. Сіяк. Ще 1964 року, 13 грудня, відбулася перша із серії багатьох доповідь про Мит. Шептицького, цим разом про рід Шептицьких, з якого походить покійний Митрополит. Доповідь виголосив д-р М. Плаксій, а 13-літній Роман Захарчук продеклямував вірш Марії Косович, присвячений пам'яті великого Митрополита. Ювілейний рік закінчиться великою імпрезою з мистецькою програмою в залі УКО.

Найстаршим віком член Ювілейного Комітету є А. Прокопович — одинокий на терені Лос Анджелесу УС-Стрілець з 1914 р.

„ВЕЧІР МІЖ СВЯТАМИ" В ЛМКЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ

З Літературно - Мистецького Клюбу повідомляють, що там відбувається у п'ятницю, 8 січня о год. 8-ій „Вечір між святами", з участю співачки Ізабелли Фоменко - Курдидик, піяністки Марти Чапельської і Ярослава Курдидика — авторське читання поезій. Фортепіяновий супровід — Євгенії Курилович - Чапельської.

● **Квартальний журнал** при Рутґерському університеті стверджує, що число всіх тих дорослих осіб, які п'ють горілку, пиво або вино, в останніх 18-ох роках збільшилося з 65-ох відсотків до 70%. Але тільки 10 відсотків із тих, що п'ють, мають деякі клопоти у зв'язку з питтям алькогольних напоїв. Число чоловіків, які п'ють, збільшилося на 4 відсотки, а число жінок на 7% впродовж 18-ох років.

Листопадова Сесія УВАН у Вінніпеґу

16-та Ювілейна Сесія УВАН відбулася 15 листопада в приміщенні Українського Народного Дому в Вінніпеґу. Сесію відкрив і проводив нею д-р М. Мандрика, що подав звідомлення з праці УВАН за минулий рік, а зокрема вислід анкети УВАН у справі білінгвізму в Канаді. Проф. Яр. Рудницький, відчитав рішення Президії УВАН в справі відзначення почесними грамотами УВАН проф. Е. Онацького з Буенос Айресу (грамоту прийняв п. С. Мухин), д-ра В. Кисілевського (грамоту передано пані О. Войценко) та пана І. Ціркy (грамоту прийняла пані К. Антонович). У науковій частині Сесії виступили: проф. Яр. Розумний — доповідь про Памву Беринду, проф. Г. Вібе — доповідь про менонітів з України та їхню мову, пані Ольга Войценко — доповідь про книжку д-ра В. Кисілевського про перші поселення українців у Канаді та д-ра М. Марунчака — про сторіччя Канади й українську історіографію. З нагоди Сесії відбулася вистава новіших видань УВАН, яку присутні оглянули з великим зацікавленням.

В переддень Ювілейної Сесії відбувся виклад інж. Віктора Денеки про Західню Европу в 1964 р.

Совєти „регабілітували" надволжських німців, але забороняють їм вертатися з заслання

Москва. — Щойно тепер офіційно проголошено декрет Верховного Совєта з 29 серпня 1964 року про те, що надволжських німців несправедливо посуджено „в періоді культу особи" у зрадництві та колябораціі з нацистами. Однак водночас в тому декреті підкреслюється, що виселені насильно з своїх осель в околиці Саратова над Волгою німці не мають права вертатися з своїх нових місць поселення, бо вони ніби „вжилися" в свої нові місця замешкання, а їхні давні оселі „зайняті кимінишим". Сталін, шукаючи жертв, на які можна б скинути вину за совєтську програ в першому періоді німецько-совєтської війни, закинув надволжським німцям у масі „колябрантство" з ворогом і насильно виселив їх, розкинувши півтора мільйона німців по Сибіру та Казахстані, де вони виставлені з того часу на повну русифікацію. Згаданий декрет, хотячи згори протидіяти закидам щодо русифікаторської політики у відношенні до підсовєтських німців, запевняє, що німцям дають їхні народні школи, радіопрограми й інші засоби „плекання народної самобутности".

СПОРТ

Редагує: В. Сохан

„ТРИЗУБ" — ЗБІРНА ЗДА

В неділю, 10-го січня, о годині 2 по полудні на грищі Едісон Філд у Філядельфії відбудуться товариські футбольні змагання між „Тризубом", трикратним першуном ЗДА, та збірною ЗДА, яка приготовляється до гор за першість світу. В складі збірної будуть грати між іншими: Михайло Нога, Володимир Чижович і О. Ілай.

В суботу, 9-го січня, о 2-ій год. по полудні на грищі Айнтрахт Овал в Асторії гратимуть дві дружини кандидатів до збірної ЗДА: Схід і Захід. В дружині Сходу гратимуть також: Володимир Шмотолоха і А. Рач.

УСК НА ПОРОЗІ НОВОГО РОКУ

Користаючи з нагоди Свят Різдва Христового та Нового Року, бажаю поділитися з Громадянством, що цікавиться українським спортом — декількома думками.

Невимовно радісним фактом є, що УСК має таку велику масу прихильників з різних прошарків нашого суспільного-політичного та економічного життя. Тут на УСКівському терені всі вони знайшли спільну мову і спільно з Управою УСК-у старається виконати велике завдання, яке собі поставив УСК: через фізичне виховання - спорт зберегти душу нашого молодого покоління та рівночасно бути амбасадорами української справи. Завдання ці не легкі до виконання, але праця в тому напрямі дає нам вдоволлля, що ми таки постійно докладаємо свої маленькі цеголки до великої будови, що їй на ім'я УКРАЇНА

Цеголки ці доложили всі ті, що причинилися матеріяльно і своєю працею до купна Українського Спортового Майдану в Ню Йорку. Цей майдан, коли буде вповні сплачений, упорядкований та відповідно вивінуваний, буде бастіоном нашого спортового життя в серці найбільшого міста світу — Ню Йорку.

Доложили ці цеголки також всі ці члени і прихильники, які складали УСКові свої пожертви, на його спортові потреби з нагоди коляди, і всі ті, що кожної неділі під час змагань не жаліють зложити даток на потреби УСК-у.

Якщо мова про зовнішній відтинок праці УСК-у та наставлення до неї чужинців та чужинецької преси, то сміло можемо твердити, що в цьому році праця УСК-у та його висліди на спортових майданах першої футбольної команди, були майже кожного тижня предметом окремих коментарів нашої і чужинної преси в найбільш прихильному тоні. Це знов ті цеголки, що їх своєю муравлиною працею додають до великої будови члени Управи УСК-у та його змагуни на спортових майданах.

УСК через своїх представників, чи то на форумі Німецької Ліги, чи у розв'язуванні різних проблем в „Істерн Конференс", виробив собі не лише належне місце, але признання і загальну пошану, бо зумів у вирішуванні складних проблем потягнути за собою інші клюби — членів „Істерн Конференс".

У відношенні до наших українських клюбів, з якими УСК знайшовся разом у Професійній Лізі Сходу Америки, УСК був щирий з ними та старався затіснити співпрацю для спільного добра тих клюбів.

Аналізуючи працю УСК-у в останньому часі, треба бути хіба зовсім безкритичним, щоби не бачити і деяких тіней, які часом, хоч-не-хоч, притемнюють світлі моменти Товариства. Такою одною з проблем є безумовно участь чужинців професіоналів у першій дружині футболу.

Те „конечне зло" можна буде змінити щойно тоді, коли ми самі виховаємо собі з-поміж нашої молоді своїх футболістів. Покищо для молодого покоління мусимо, як примір, поставити „клясу", навіть з чужинецьких змагунів, на взорі яких повинні вчитися наші молоді футболісти. Тяжка і мозольна це праця, але приємно було, як ми до першої дружини копаного м'яча, яка грає в найвищій клясі футболу на сході Америки, впровадили своїх змагунів, вихованих в УСК-у, а саме: В. Шмотолоху, М. Скірку, Р. Кіляра, які попри старих ветеранів Й. Цапа і Е. Кравця, стали остоєю першої дружини.

Віримо, що у найближчій майбутности буде їх більше.

Мгр. З. О. Корчинський,
голова УСК-у, Ню Йорк.

ВІСТКИ „ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧІ"

Зимовий футбольний турнір

Цьогорічний футбольний сімковий турнір „Ліги Шейфера" почався минулої суботи, 2-го січня і триватиме до 12-го березня, на який визначені фінальні гри за перші чотири місця. В турнірі беруть участь 8 дружин стейту Ню Джерзі, в тому числі також футболісти „Чорноморської Січі" з Нюарку. Перша зустріч „Ч. Січі" в турнірі закінчилася невдачею української сімки, яка програла з Мадярським С. К. з Ню Бронсвіку вислідом 4:5. На найкращого змагуна чотирьох змагань турніру цього вечора вибрано Зенона Снилика з „Чорноморської Січі".

Календарець дальших гор „Ч. Січі" в цьому турнірі:

8-го січня: „Ч. Січ — Молфетта ФК
15 січня: „Ч. Січ" — Галедон СК
29-го січня: „Ч. Січ" — Петерсон Доверс
5-го лютого: „Ч. Січ" — Айріш Амерікенс
12-го лютого: „Ч. Січ" — Гобокен ФК
19-го лютого: „Ч. Січ" — Скатс Амерікенс

За вийнятком першого вечора турніру, тобто минулої суботи, всі інші припадають у п'ятниці і час змагань у цих днях визначений на години від 8-ої до 10-ої вечером. Турнір відбувається в Петерсон Арморі в Петерзоні, Н Дж.

„Ч. Січ", юнаки — Блюмфілд Юнаки — 2:1

Новий сезон розпочали юнаки „Ч. Січі" з неділю 27 грудня першими мистецькими змаганнями Футбольної Ліги Юнаків стейту Ню Джерзі. Стрільцями воріт у цій переможній зустрічі була: Канайда і Гозій. Дружина юнаків „Ч. Січі" виступала в складі: Вольф, Шкурат, Б. Гой, Гординський, Гура, Агремо, Гозій, Лісевич, Канайда і Чапля.

Звіти з діяльности ланок

На Загальних Зборах УСТ „Чорноморська Січ" Нюарк, які відбулися 27-го грудня 1964, референти і ланкові здали членам Т-ва обширні звіти. Подаємо внизу важніші дані цих звітів:

Загальний стан членства Т-ва не зазнав у минулому році більших змін. Число понад 300 членів включає теж і активних спортовців. Членські внески платили постійно 115 членів, що дало значну суму приходів 1.100 дол. Управа відбувала постійно свої понеділкові засідання впродовж цілого ділового року.

Крім цього відбулися одні ширші сходини членів та був влаштований один „пікнік". Управа розіслала у звітовому році понад 500 листів і поштівок. Видано чергове число журналу Т-ва „Наш Спорт" накладом 1,000 примірників. Управа Т-ва разом із близько 100 членами взяла зорганізовану участь у величавому відкритті пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні. На терені Т-ва проведено акцію збирання підписів за створенням українського патріярхату і ці листи з підписами були вислані до Святішого Отця Павла УІ.

Футбольна ланка мала три дружини, в яких гуртувалося близько 60 змагунів. В першій дружині було зареєстрованих 20 змагунів, з того 11 українців. Ланковим першої дружини був О. Вислоцький, а тренером З. Снилик. Дружина успішно закінчила свій сезон в Американській Футб. Лізі, де — здобула третє місце і право переходу до „Великої Дванадцятки" Східньої Конференції. Свій новий сезон в Сх. Конференції „Ч. Січ" започаткувала нещасливо. Вже в першій грі з Бостоном втрачено на цілу половину сезону ключевого змагуна дружини Павлишина, який зазнав важкої контузії.

Несподівано перед самим сезоном виїхав до Лос Енджелес знаменитий змагун напаку, Спаїч. Дальші контузії (Мк Лоскі) були найбільшою причиною неуспіхів, у вислідi яких наша дружина займає останнє місце в північній дивізії Сх. Конференції.

Ланковим дружини юнаків є Б. Чапля. Свій ліговий сезон юнаки розпочали успішно, здобувши в двох відбутих змаганнях дві перемоги.

Ланковим учнів є І. Савицький. Учні змагаються в системі НАФЛіги. У відбутих до тепер 5-ох змаганнях здобули дві перемоги, два реміси і одну програну.

Ланка відбиванки жінок мала дві дружини, які під опікою і —проводом ланкового А. Лапичака брали участь в турнірах СУАСТ, та кількох турнірах за чаші „Союзівки" і оселі УРСоюзу, як теж в американських відбиванкових турнірах, з добрими успіхами.

Ланковий А. Лапичак запляиував відповідну реорганізацію ланки, яка візьме під увагу потреби і спроможності ланки. Змагунками відбиванкових дружин є чимало студентської молоді, яка виказує гарні поступи в грі завдяки наполегливій праці на тренінгах під проводом ланкового.

Шахова ланка брала участь в першостях СУАСТ-Схід. В зустрічах, які відбулися у Філядельфії не вирішено остаточно першуна, бо рівне число точок здобули д-р Орест Попович, інж. Лев Блонарович (обидва з „Ч. Січі") і Бачинський з „Тризуба".

Ланковий „Ч. Січі" д-р Орест Попович брав участь в тюрнірі „Маршал Чез Клюбу" в Ню Йорку серед 56 визначних американських шахістів і зайняв серед них почесне третє місце. Загальні Збори перевибрали д-ра Ореста Поповича на пост ланкового. Він теж займає пост ланкового шахів СУАСТ-Схід.

Тенісова ланка під проводом Б. Кучинського, крім тренінгів, брала участь у першостях СУАСТ-Схід і УСЦАК які відбувалися на „Союзівці".

Фінансовий звіт виявив, що найбільшим джерелом приходів були вступи на змагання першої дружини футболу, а після цього ішли: допомога матірного Товариства „Чорноморська Січ", членські внески, добровільні датки українських купців і промисловців, та дохід з імпрез. Сума приходів за минулий рік становила 13,863.80, а кінцеве сальдо в день Загальних Зборів виносило 18 дол.

О. Твардовський

Мехіко Сіті в роках 1968 і 1970

Наступні Олімпійські Ігрища, а за ними й світові першост футболу відбудуться в Мехіко Сіті. В 1968 році будуть це Олімпійські Ігрища, а два роки пізніше футбольні першості. До них вже тепер почало гарячково приготовлятися не лише місто, але і ціла країна. Вже внедовзі має бути відкритий великий стадіон з просторим футбольним грищем, якого називають Азтека Стадіоном. Цей стадіон в столиці убогого Мехіко зможе помістити 105,000 глядачів. Для його обслуги буде потрібно 1,200 осіб, він матиме 700 льож по десять місць в кожній, 300 місць в льожах для преси, та крамниці з перекусками і напитками. Кошт цієї величавої будови, яка з площами для паркування авт займатиме простір 72 акрів, виносить понад десять мільйонів долярів. У світових першостях футболу в 1970 році мають взяти участь дружини 16 країн, на які складатимуться 14 чемпіонів зон, мистець першостей 1966 року в Лондоні і збірна країни господарів — Мехіка.

Спортовці Британії Одержали Відзначення

Прем'єр лейбористського уряду Британії Геролд Вілсон відзначив різними почестями 34 визначних громадян, в тому також ряд заслужених спортовців. Відомий футболіст Стенлі Метюс, якому вже 50 років, одержав титул лицаря і це був перший випадок такого вирізнення в Англії футболіста. Ордени Британської Імперії одержали олімпійські переможці: Мері Ренд (стрибок вдовжінь), Анна Паккер (біг на 800 м.) і Роббі Брайтвел (член дружини гінців 4х100 — друге місце), який був керівником цілої олімпійської репрезентації Англії. Також признано Орден Британської Імперії бігунові Нової Зеляндії Пітерові Снелові, який здобув золоті медалі в конкуренціях 800 і 1,500 метрів. Всі ці відзначення одержали вони від прем'єра в імені королеви Єлисавети при нагоді новорічного наділювання почестей заслуженим громадянам Британської імперії.

Київська „Молодь України" погрожує українським політичним еміґрантам за океаном

„Молодь України" з 26 грудня 1964 р. — орган ЦК комсомолу УССР, надрукувала статтю власного кореспондента із села Яблунівки, Кам'яно-Бузького району на Львівщині, де відбулась інсценізація повторних похований побитих 20 років тому упівськими частинами місцевих комуністів та прихвостнів московського окупанта України. Говірливий кореспондент визнав, що УПА діяла й по закінченні другої світової війни: „В період тимчасової окупації західних областей України фашистськими загарбниками і після вигнання гітлерівців зграя бандитів на чолі з Куп'яком зрівнювала з землею квітучі села (села тоді лежали в повоєнних руїнах, — прим. наша), катували комуністів, розстрілювали стариків і жінок у Кам'яно-Бузькому, Бродівському, Золочівському районах, у Львові і Буську. Доценту вони спалили село Адамівка на 300 дворів"... і далі „Молодь України", побиваючись за комуністами, додає: „Банда розстріляла із засідок допризивників... 29 листопада 1944 р. зроблено наліт на Яблунівку"... —У статті повно таких висловів, як „кат бандерівський", „фаш. прихвосні" тощо. В кінці „Молодь України" погрожує: „Тремтіть, кати!... Не сховаєтеся ні заякими морями-океанами". Стаття „Тремтіть, кати" була надрукована того дня, коли з-за океану, з Канади, повертались до УССР відома „бригада Колосової"...

Ювілейні святкування СУМА в Дітройті

У цьому році святкуємо в Дітройті 15-ліття створення Осередку СУМА ім. Пилипа Орлика. Наш скромний ювілей збігається з стоп'ятдесятиліттям народження Тараса Г. Шевченка, і всі наші святкування були також віддані в поклоні Великому Пророкові.

Програма ювілею була розрахованна на два дні, 28 і 29 листопада. У суботу 28-го листопада відбувся бенкет, на початку якого було посвячення прапору Відділу ЮСУМА ім. Харків. Акту посвячення довершили наші Всч. Отці Василіяни, в присутності багатьох запрошених кумів і гостей. У дальшій програмі була доповідь проф. Р. Завадовича з Шикаґо, а опісля прийняття та розвагова частина. — У неділю, 29-го листопада, відбувся ювілейний концерт у школі Коперника. Програму концерту започаткував монтаж до 15-ліття СУМА, написаний проф. Р. Завадовичем, у виконанні —юнацтва Осередку ім. П. Орлика. Дальшими точками були святкове слово проф. Р. Завадовича, виступи мистецьких одиниць Сумівської Молоді та танцювального ансамблю Осередку СУМА ім. Київ — Дітройт Захід під керівництвом Іванни фон Драгінди. На закінчення концерту був літературно - музичний монтаж із творів Тараса Шевченка, у виконанні Капелі Бандуристок, під керівництвом Петра Потапенка.

В програмі концерту було також складення обітниці — юнацької присяги нашою молоддю, щоби цим актом і символікою торжества прищепити молодим серцям любов і прив'язання до своєї батьківщини.

Володимир Рижий

● **Статистичне Бюро ЗДА** оцінює, що в дні 1-го лютого 1965-го року населення цієї країни збільшилося під час 1964-го року на 1.4 відсотка.

Пропонує реорганізацію Конґресу

Вашинґтон. — Сенатор демократ із Оклагоми Майк Монроні вніс в середу 6-го січня резолюцію, згідно з якою треба б визначити окрему 12-членну комісію, яка складалася б з шістьох сенаторів і стільки ж конґресменів, в рівному числі від демократів і республіканців, і яка мала б вивчати справу, яким способом можна б змодернізувати й зреорганізувати конґресову машинерію. Сенатор Монроні був уже членом подібної комісії в 1945-му році, яка предложила була реорганізаційний плян Конґресові в 1946-му році. Комісія мала б упростити дії в обидвох Палатах Конґресу, поліпшити зв'язки Конґресу з іншими частинами уряду, та вможливити йому краще виконувати ті обов'язки.

ТАРЗАН, ч. 5366. Тварина атакує!

Тарзан швидко випустив стрілу, яка прошила шкіру оленя... Але після того настали фантастичні речі...

Замість впасти на землю, тварина обернулася і заатакувала просто здивованих людей!